

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimaseptima. Multiplici eruditione tam sacræ Scripturæ, quàm Iurisciulis docetur, beatissimam Virginem propriissime dici, & fuisse redemptam per Christum, quamuis numquam sub peccati ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

um in hac sua Conceptione, velut regina diuinæ gratiæ coronata, instar mali-granati proderit, manifestū est. sub mifera Demonis seruitute minimè tunc iacuisse, nec enim in vna sede morantur seruitus, & libertas; vilia mancipii insignia, & coronæ regia maiestas.

Tandem, vt iam coronidem meæ orationi imponam, silentio minimè præterire possum, beatam Virginem cum Palma se composuisse: Sicut Palma exaltata sum in Cades. Plinius de naturali historia ait: phœnix græcè, idem est, quod latinè Palma; quod beate Virgini absque macula conceptæ rectè conuenit: est enim in hoc inter puras creaturas instar phœnicis, inter omnes aues, vt ob id etiam meritò de ea dici possit, quòd canit Ecclesia: Nec primam similem visa est, nec habere sequentem. Nam, cum omnes filii Adæ naturali propagatione concepti, ab infestissimo hoste peccati originalis misere vinciantur, ac Diaboli seruituti subiiciantur; Virgo tamen, tanquam victrix horum hostium, prodit in sua conceptione triumphalem Palmam in signum victoriæ manu portans; eius arma, folia eiusdem Palmæ representant, cum hæc formam, ac figuram ensis præferant; nec non & spinæ ex ligno eius erumpentes, quæ Diabolum grauitè punxerūt. Quod si contemplerur in Palma id, quod idè Plinius ex Aristotele præcitato loco commemorat, Conceptionis Marianæ, quæ diximus, facile quisque vera esse cognoscet: ait enim à principio sui ortus, pulcherrimam esse arborem, ita vt, nec per momentum insignis eius pulchritudo ei deficiat; id, quæso, quid aliud aptius præsignificare potuit, quàm beatam Virginem à principio suæ conceptionis pulcherrimam extitisse, ita vt, nec per momentum diuinæ gratiæ pulchritudo ei defuerit. Atque ad hæc omnia arborum genera beatam Virginem in sua Conceptione adumbratam respiciens sponsus, præcitata verba dicebat: *Emissiones tue sicut Paradisus*, cum enim emis-

siones significant propagines plantarum, perinde fuit, ac si diceret: Propagines virtutum tuarum, non secus me recreant, ac saluberrimus, & amoenissimus voluptatis paradysus, qui mortalium animos reficere solet.

HOMILIA XVII.

Multipli eruditione tam sacra Scripturæ, quàm Iurisciuilis docetur, beatissimam Virginem propriissime dici, & fuisse redemptam per Christum, quamuis nunquam sub peccati originalis seruitute iacuerit; simulq; ostenditur, quantum intersit inter Christum, & Virginem, quoad carentiam culpæ originalis.

MEVGNANTES immaculatam Virginis Conceptionem arbitrantur, quod si absque peccato originali conciperetur, non fuisset à Christo redempta; quia vbi non est captiuitas, non habet locū redemptio. Sed hæc rationem subtiliter dissoluit noster Scot. 3. dist. 3. q. 3. dicens: excellentiorè redemptionis modum esse, præseruare aliquè ne cadat, quàm ipsum postquam cecidit, eleuare; sicut melius est, aliquè à vulnere defendere, & præseruare, quàm, post vulnerationem, remedium ei adhibere, vt constat ex lib. 1. C. quando licet vnicuique sine Iudice vindicta. Vnde Diuus Augustinus super D. August. Genesim ad literam ait: *maiorè gratiam impendi illi, cui conseruatur innocentia, quàm cui remittitur culpa*: primò ergo modo Christus Matrem suam redemit, quod optimè ostendit Ieremias Threnorum 1. dicens: *Torcular calcavit Dominus Virgini filie Iudæ*: Nunquid calcavit Crucis torcular foli Virgini? minimè, quia

M etiam

Eccles. 24.
Plin. lib. 13.
cap. 4.

Plinius.

Cant. 4.

Scotus.

D. August.
super Genes.

Thren. 1.

etiam alios torcularis sanguine redemit, sed quia supradicto redemptionis modo solam Virginē liberauit: inde rectè dicit Ieremias, quod *caleauit Dominus torcular Virginis iste Indæ*: Qui enim putant non esse alium redemptionis modum, nisi, cum quis alium iam captiuum redimit, scribunt, illud, quod Hercules in suis Columnis in fine Terræ positus scripsit: *Non plus ultra*. Non enim deerit, qui eam inscriptionem delet, proclamans in honorem Virginis: *Plus ultra*: quia alius est redemptionis modus, videlicet, qui à nobis assignatur, quo qui gauisi fuerint, verè liberi, ac redempti erunt. Nam, vt docet Bartolus in l. decem ff. de verborum obligationibus, & in l. non vtiq; ff. de exceptionibus. Miles ab alio milite liberatus, ne in hostium potestatem veniret, etiam si nunquam seruus eorum exiisset, manu nullis censetur, quod Hispanè dicitur, *libertado*: sic etiam Virgo manu missa, & liberata fuit à Christo, licet nunquam fuerit Deomonis ancilla, quæ Dei ancilla semper exiit; fauet etiam nobis D. Bernardus sermone 21. super Cantica, vbi ait: Angelos fuisse redemptos sanguine Christi, non à peccato, quod commisissent, sed ab eo, quod possent committere, iuxta illud Apoc. 12. *Ipsi vicerunt eum propter sanguinem agni*, qui, vt dicitur in eadem Apoc. cap. 13. *Occisus est ab origine mundi*; Ecce Angelos, etiam si captiui non fuerint, nihilominus Christi sanguine redemptos vocat D. Bernardus: tur non ergo virginem dicemus redemptā, etiam si peccatum non contraxerit: redimere enim non præsupponit captiuitatem, iuxta illud Pauli: *Redimentes tempus, quia dies mali sunt*. Certum quidem est, tempus præteritum semel amissum redimi, aut reparari non posse, quare redimere tempus, iuxta Paulum, nihil aliud est, quam cauere ne tempus amittatur: ita ergo redimere Virginem, non est eā à peccato, vel seruitute, in qua esset constituta, liberare, sed tantum cauere, ne in talem seruitutem deueniret; Et Psalm. 43.

dixit regius Vates: *Qui redemisti Dauid seruum tuum de gladio maligno*; ibi enim est punctus in Hebræo: Ecce Dauid fatetur se redemptum, & liberatum à gladio gigantibus, vel Sautis, non in quem incidisset, sed in quem incidere, nisi à Deo liberaretur, & præseruaretur: & Psalm. 87. ait Dauid: *Eruxisti animam meam ex inferno inferiori*, non quidem, in quem venisset, sed in quem veniret, nisi à Deo specialiter custodiretur. Pari ergo ratione licebit philosophari in præfenti, Virginem verè redemptam fuisse, non à captiuitate, in quem incidisset, sed ab ea, quam incurteret, si per merita diuinæ gratiæ nõ præueniretur. D. item Dionysius cap. 2. de Ecclesiast. Hierarchia ait: *Angeli purgantur ab ignorantia*. Vbi Linconienſis ait: *Illis primis subſt antijs diuina scientia est velut purgans non à sordibus, que inſeunt, que apud nos dicitur vera purgatio, sed, ad inſit obſtans; quod genus purgationis est secundum veritatem optimam*. Ad idem facit illud Malachie, vbi loquens de glorificatione sanctorum ait: *Purgabũ filios Leui, & colabũ eos quæsi aurum*; & Luca 2. *Impletum est tempus purgationis Mariæ*: Et tamen sancti in gloria, & beata Virgo, quæ susceptione seminis non conceperat, omni macula purganda carebant Exod. etiam 13. habetur: *Omne autem primogenitum hominis de filiis tuis, pretio redimes. Cumq; interrogauerit te filius tuus cras, dicens: quid est hoc? respondebis ei: In manu forti eduxit nos Dominus de terra Aegypti de domo seruitutis, ecce, quilibet post mille annos ab egressu Aegypti debebat profiteri se esse redemptum, vel eductum de domo seruitutis Aegyptiacæ, non quia ibi vsquã fuisset, sed quia, nisi redemptus fuerat tempore patrum suorum, ipse fuisset subiectus seruituti: Proverb. 23. notanda sunt illa verba: *tu virga percussies eum, & animam eius de inferno liberabis*. Alia etiam penè infinita loca sũt in sacra Scriptura, ex quibus aperte constat, quod redemptio extendit se ad præseruationem. Deinde vrgenti ratione, idẽ ostendo. Nam Magister in 3. dist. 19. ait: *Christum.**

Ibid.

Hercules.

Bartolus in l. decem ff. de verb. oblig.

D. Bernard.

Apoc. 17.

Apoc. 13.

Iphes. 5.

Psalm. 43.

Psalm. 87.

D. Dionys.

Linconienſis

Malach. 3.

Luc. 2.

Exod. 13.

Prou. 23.

Mag. fest. 3. d. 19. *Christum Dominum redemisse mundū à morte aeterna; constat autem nullum redimi hoc modo, nisi præservando illū, non verò eruento eum à morte aeterna, in quam actu incurrisset; si enim necessarium esset, incurrisse in poenam, à qua quis redimitur, & liberatur, nullus fidelium posset dici à poena aeterna redemptus per Christum: item D. Paulus ad Gal. 3 ait: *Christus redemit nos de maledictio legis, sed constat, nos nunquam fuisse sub maledictione legis, hoc est, sub graui illo onere, & seruitute veteris legis, quod neque patres nostri, neque nos portare potuimus, ut dixit D. Petrus; & nihilominus dicimur à D. Paulo redempti, & liberati ab illo: ergo non est necessarium actualiter iacuisse sub seruitute, & captiuitate, ad saluandam veram rationem redemptionis. Modus etiam loquendi Ecclesiae idem confirmat: nam sæpè illa postulat liberari à peccatis, à penis inferni, à porta inferi, & tamen non supponit hæc mala futura esse, & quod postea velit ab eis liberari, sed postulat, ne eueniant, & id vocat ab eis liberari. Ac tādē vniuersaliter verissimum est propriam redemptionem, & liberationem esse, quando quis liberatur à malo imminente, in quod necessario inciperet, nisi præueniretur; Et hinc est, quod bene fortunatus dicitur, qui à quodam malo imminente liberatur; sicut è contra infelix, quia bono aliquo iam iam obtinendo aduersa fortuna fraudatur. Nemo igitur negabit, eum, qui liberatur à malo aliquo imminente, antequam in illud incidat, non solum verè liberari, sed & multò perfectius, quàm si in illud incidisset: fateamur ergo necesse est, Deiparam Virginem non solum redemptam à Christo Domino, sed excellentiorem redemptionis modum obtinuisse, quàm reliqui omnes, cū ab eo præseruata fuerit ab omni macula tã peccati originalis, quàm actualis. Vnde melius, quàm Dauid dicere potuit illud Psalmi 58. *Deus susceptor mentis es: Deus meus, misericordia eius***

præueniet me. Hinc rei veritate compulsi Durandus, & Caietanus, licet contrariam sententiam amplexati sint, huic tamen veritati subserpsere: ille enim in 3. distinct. 3. quæst. 1. ait: *Puto, quod si beata Virgo peccatum originale non contraxisset, posset tamen verè dici redempta à Deo, pro eo, quod in radice sua ex natura sua Conceptionis obligata erat ad incurrendum peccatum, nisi fuisse à Deo præseruata.* Caietanus verò 3. part. quæst. 23. artic. 1. *Si tegetur* (inquit) *beatam Virginem non ex vi Conceptionis, sed ex gratia singularissima in ipso instanti infusionis anime præseruatam fuisse ab originali peccato, quod tunc incurrisset, nisi illa gratia adfuerit, nihil contra fidem tenetur, sed specialis modus redimendi, ac saluandi à peccato originali Christo attribuitur respectus sue Matris.* Hæc insignes isti duo Doctores, & Cardinales ex familia Diui Thomæ.

Sed perge iam explicare, quid intersit inter Christum, & Virginem, quantum ad carentiam peccati originalis

Certè si Theologico, & Scholastico more loquamur, vno verbo explicare possumus discrimen inter carentiam peccati originalis in Christo, & in Virgine. In illo enim carentia habebat rationem puræ negationis, quia non erat subiectum capax peccati, cum per naturam, in quantum Deus, & per gratiam vnionis hypostaticæ, in quantum homo, esset impeccabilis. Carentia verò peccati originalis in Virgine habuit rationem priuationis, quia priuatio, ut Philosophi testantur, est negatio formæ in subiecto apto nato: Virgo autem secundum se, subiectum erat aptum ad recipiendum peccatum, illudque de facto reciperet, nisi gratia per Christū illi collata præueniretur. Si autem prædictum discrimen concionatorio more explicare velimus, id pulchrè satis deprehendemus ex verbis illis D. Pauli: *Alia est claritas solis, alia est claritas lune; sicut enim soli debetur lux, tanquam proprietas illi cōnaturalis; luna tamen habet illam emendatam*

catam à sole; sic gratia in Conceptione fuit debita Christo iure naturæ; Mariæ verò gratis deriuata, & mutuata à Christo. Et sicut in Repub. quibusdam competit nobilitas iure naturæ, & sanguinis; aliis verò ex priuilegio Principis; sic carentia peccati originalis competebat Christo Domino iure naturæ, quia filius Dei erat; Mariæ verò ex priuilegio, & gratia Christi, quia Mater eius futura erat. *Quam D. Paulus dixit: Gratia Dei sum id, quod sum: D. Augustinus lib. 2. Confessionum cap. 7. addidit: Et id, quod non sum.* Vnde quod beata Virgo non contraxerit originale peccatum, ex speciali Christi gratia habuit; ipse verò iure suo id sibi vindicabat. Declarat etiam pulchre fatis hoc discrimen Mulier, quam vidit Ioannes in Apocalypsi, quæ cum parere, vellet, Draco erat iuxta illam, vt matrem ac filium deuoraret, sed statim ac peperit, certè filius (Christum significans) fugit propriis viribus; at mulieri (in qua Virgo denotatur) quia ipsa per se fugere non poterat, data sunt ex speciali priuilegio alæ, quibus à conspectu Draconis euolare posset. Draco quidem foedissimis peccati originalis, nec deuorauit filium, nec matrem; sed alia, & alia ratione id omisit, quia Christum inuadere non potuit, Matrem verò, etsi potuisset, non est permillum. Vterque procul dubio fugit, sed Christus alis propriæ virtutis, Mater verò pennis mutuatis ab illo: hoc enim sibi volunt verba illa: *Et data sunt mulieri alæ duæ.* Insigne sanè priuilegium, sed consonum fatis dignitati Matris Dei. Quod si qui illud inficientur, audiant à nobis, quod Dauid respondet eis, quibus non placebat tot, ac tantas diuitias ad Templum Domini construendum congregari: *Opus namque grande est, neque enim homini preparatur habitatio, sed Deo.* Magnum quidem, ac stupendum priuilegium extitit præseruatio à peccato originali, sed nemo mirabitur concessum fuisse sanctissimæ Virgini, si animaduertat futuram fore habitaculum viuum

omnipotentis Dei, in quo verbum diuinum corporaliter inhabitare decreuerat. Cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XVIII.

Per multis moralibus rationibus concinatorio muneri aptissimis illibatam Deipara Maria Conceptionem non parum stabilimus.

Ex moralibus Rationibus.

§. 1.

*V*nde D. Augustinus in sermone de Assumptione Virginis affirmet, quod *ubi Scriptura diuina nihil de illa commemorat; inquirendum est, quid conueniat rationi; fiatque ipsa ratio, auctoritas, sine qua nec est, nec valet auctoritas: cumque lib. 3. de libero arbitrio dicat: quicquid tibi veraratione faciendum occurrerit, scias, Deum fecisse bonorum omnium conditorem; operæpretium duxi varias cogere rationes, ab ipso solo rationis lumine petita, vt inde facile coniciamus conditorem ipsius rationis talem, ac tam immaculatam condidisse Matrem suam, qualem ratio ipsa postulabat, qualemque tantum filium decebat: ea enim, quæ veniunt ex bona coniectura, vera esse dicuntur; vt docet textus in l. fin. de probationibus. In primis ergo à sufficienti partium enumeratione videtur facile persuaderi immaculata Virginis Conceptio. Nam, vel Deus non potuit Matrem suam à labe peccati originalis præseruare, vel non voluit; vel tandem potuit, & voluit; at dici nequit, quod non potuerit, tum quia Iob. 14 dicitur: *Quis poterit facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu, qui solus es tum etiam quia, sicut Angelos, & primos parentes creauit in gratia, etiam potuit.**

D. Aug.

Ibid.

Text in l. de probationibus

Iob. 14.

Ibid.

D. Aug.

Apoc. 12.

Dauid.

2. Paral. 29.